

משולחן שלמה

בס"ד

מתוך שלל אוצרות תורתו ושיעוריו של מרן גאון ישראל

הינוקא

גליון עשיר תוכן לשולחן השבת

רבינו שלמה יהודה בארי שליט"א

פרשת תצווה - זכור תשפ"ז 268

ניתן להאזין לשיעורים של הגאון הינוקא, וכן ערכונים על הנעשה בבית מדרשו, ב"ק הינוקא" 03.550.2228

ליקוטים על פרשת השבוע משולחן תורתו של רבינו שליט"א

פנינים על הפרשה

ה' זכרנו יברך

וּשְׁמַתָּ אֶת שְׁנֵי הָאֲבָנִים עַל כְּתַפְתֵּי הָאֶפֶד אֲבָנֵי זָכָרְךָ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָשָׂא אֹהֶלן אֶת שְׁמוֹתֵם לְפָנֵי ה' עַל שְׁנֵי כְתִפָּיו לְזָכְרְךָ (כח, יב). פירש רש"י (כח, יב) שמה שנצטוו אהרן לשאת שתי אבנים הללו לזכרון, הוא שיראה הקב"ה השבטים כתובים לפניו ויזכור צדקתם, וכן כתבו התוספות במסכת ראש השנה (בדף כו ע"א ד"ה 'כיון') שהיה זה לזכרון השבטים. והיינו בכדי לעורר זכות ורחמים על ישראל בזכות השבטים, כמו שביאר הספורנו (כח, יב). וכן ביאר בתרגום יונתן (כח, יב) על מה שכתוב 'אבני זכרון לבני ישראל', שהם מזכירות זכות לבני ישראל. והנצי"ב מוואלוז'ין בהעמק דבר (כח, יב) ביאר שכל זכרון של ישראל העולה לפני הבורא ב"ה, הוא לטובה ולברכה, כמו שאמרו במדרש בראשית רבה (מט, א) שכאשר היה רב מזכיר את המן ביום הפורים אמר אחר כך בסמוך 'ארור המן וארורים בניו', בכדי לקיים מה שנאמר 'ושם רשעים ירקב' (משלי יז, ז), ואמר על כך רבי פנחס שחרבונה זכור לטוב הוא, ואמר על כך רבי שמואל בר נחמני, שמצינו שהקב"ה מזכיר שמם של ישראל, ומברכם, שנאמר (תהלים קטו, יב) 'ה' זכרנו, יברך', והיינו שסתם זכירה היא לפני ה' ב"ה, וממילא כאשר עולה ונזכר לפניו אדם מישראל, או ציבור מישראל, מיד הוא מברכם.

זכרון לבני ישראל

ובתוספות השלם (כח, יב) הובא שלכך נקט הכתוב 'לזכרן' חסר ו', לרמז שפעמים נחסר הזכרון ואין ישראל נזכרים לפני הבורא ב"ה, וזהו כאשר רבו חלילה הפשעים והחטאים. והוא כמו שביאר בזה הכתב סופר (כח, יב) שלכך הזכיר הכתוב בתחילה 'אבני זכרון לבני ישראל' ושוב חזר ואמר 'ונשא אהרן את שמונתם לפני ה' על שתי כתפיו לזכרון', ללמד שזכרון ישראל לטובה תלוי במעשיהם הטובים, כאשר אוחזים הם במעשי אבותיהם כמו שאמרו במדרש בראשית רבה (עו, ד), וכמו שכתב השל"ה (בסוף פ' בחוקותי, בדרך חיים אות ד) על מה שכתוב (ויקרא כו, מב) 'וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכור', שכאשר אין הולכים הבנים בדרכי אבותם הקדושים, הרי שזכירת זכות אבותיהם הוא לרע עבורם, שעל אף שהיו להם אבות טובים כאלו בכל זאת הולכים במ דרכים עקלקלות, אבל כאשר אוחזים הבנים מעשי אבותם בידיהם, אז זכות הוא להם כאשר שיזכור ה' מעשי האבות. וזאת אמר הכתוב בתחילה 'אבני זכרון לבני ישראל', שהם יזכרו מתוך כך את מעשי אבותיהם, ויאחזו במעשיהם וילכו בדרכם, ואז כאשר ישא אהרון שמונתם לפני ה' יהיו נזכרים השבטים 'על שני כתפיו לזכרון' לטובת ישראל, שיזכור הקב"ה לבנים צדקות אבותיהם.

ששה משמות

ועיקר הזכירה העולה בזה לפני הבורא ב"ה הוא מצד יחוד שמו הגדול יתברך הנעשה מתוך זכרון שמות השבטים, כמו שימזו הרוקח (כח, י) ובעל הטורים (כח, י) במה שאמר בזה הכתוב "ששה משמותם על האבן האחת ואת שמות הששה הנותרים על האבן השנית כתולדותם", שראשי התיבות 'ששה משמותם על' עולים

'שמעו', לרמז למה שמובא במסכת פסחים (בדף נו ע"א) שאמרו השבטים לפני מיטתו של יעקב 'שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד', להוכיח לו שאין בהם פסול חלילה, והוא ענה כנגדם 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', ולכך ששה שמות היו חקוקים על האבן הראשונה כנגד שש תיבות של 'שמע ישראל', וששה על האבן השנית כנגד שש תיבות של 'ברוך שם'. ובספר נפש יהונתן (פ' תצוה) ביאר זאת שהוא כנגד יחוד הקריאת שמע שחרית וערבית, שהרי אמרו במסכת סוטה (בדף לו ע"א) שעשרים וחמש אותיות משמות השבטים נכתבו באבן הראשונה ועשרים וחמש בשניה, וזהו כנגד היחוד של קריאת שמע פעמיים ביום, שחרית וערבית, שכל אחד מהם הוא עשרים וחמש תיבות, ובהם ועל ידם הרג משה את המצרי, כמו שדרש זאת רשב"י בתיקוני זוהרה (בתיקון כא, דף סא ע"ב) על מה שכתוב (שמות ב, יב) 'ויפן כה וכה... ויך את המצרי'. שעולה לפני הקב"ה זכרון ישראל הקוראים 'שמעו' בוקר וערב כל יום, שבזה אפילו אם נתרחקו מדרך התורה נזכרים הם לפני ה' ב"ה לטובה, כמו שאמר רבי יוחנן בשם רשב"י שם במסכת סוטה (בדף מב ע"א). ולכך היו מחולקים שמותיהם בשתי האבנים, בכדי לזכרם לטובה מכל מקום, כמו שביאר המלבי"ם (כח, יב) שהיה זה בכדי להורות על אחדות ישראל, שהגם שיש שבטים הפונים לימין, שהם במעלה יותר, ויש הפונים לשמאל, בכל זאת הם מתאחדים ומתחברים כאחד על כתפות האפוד, ויזכרו בזה לפני הקב"ה שכולם מתאחדים ליחד שמו יתברך ביחוד שלם, ושמו משותף בשמם, שכשם שהוא אחד כן ישראל הם 'גוי אחד בארץ'.

תמחה את זכר עמלק

ובזה תלוי מחית עמלק, כמו שביאר החתם סופר (עה"ת ליקוטים ה"א, שמות כח, יב) שלכך כפל הכתוב את ענין ה'זכרון' באבני האפוד, ללמד שמתוך הזכרון שלמטה מעורר הזכרון שלמעלה ונמחה זכר עמלק. היינו שעל ידם הופכים את השכחה לזכרון, כמו שכתב היחל הברכה (כח, יב). והוא מה שכתב הרמ"ד וואלי (בחי"א ז' אדר פ' תצוה תפ"ט, ובחי"ג מזמור קמו תיקון ז') שענין אלו אבני הששה שבאפוד שהיו מפותחים בהם שמות השבטים בכ"ה אותיות מן הימין וכ"ה מן השמאל, מועילים הם הרבה אל הזכירה לצייר אותם במחשבה, וצריך גם לכון בזה ש'שמה' אותיות 'משה' וכן בשם 'איל שדי' העולה כמנין 'משה', שבזה מתעורר הרצון העליון לישראל, שהוא סוד הזכירה. ועיקר הדבר, שמה שאין נזכרים ישראל לטובה לפני ה' ב"ה הוא מפני שמתגברת ה'חשכה' שהיא אותיות 'שכחה', מתוך שנתרחקים ישראל מאור פני ה' ב"ה בחטאייהם, והוא מה שגובר עליהם קליפת וטומאת עמלק, אבל בכח משה מתעורר היחוד הנעשה על ידי נשמות ישראל והוא מוחה זכר עמלק ואחיותו בישראל, וכענין שנאמר במה שהוא הרג את המצרי 'ויפן כה וכה... ויך את המצרי', שנהפכים ה'כה וכה' שמצד היחוד של הקריאת שמע שחרית וערבית, להיות ל'הך והך', להכות את החיצונים ולמחות את זכר עמלק, ובה מתקיים הכתוב (הושע י, י) 'ישראלים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם', שהם ישראל ההולכים ביחוד שמו יתברך ביושר, וכענין 'כה וכה', וברשעים מתקיים להיפך 'ורשעים יכשלו בם', שנהפכים להם אותיות אלו להיות 'הך והך', ונמחה זכר עמלק ומתגלה כבוד ה' על כל הארץ.

רבנו תם
18:52

צאת שבת
18:11

כניסת שבת
17:00

זמני שבת
ירושלים: 17:00
בני ברק: 17:18
חיפה: 17:18
באר שבע: 17:19

לפניות והקדשות

מוקד טלפוני 03-3765444
זמין בימים א'-ה' בין השעות 9:00-20:00
דוא"ל: contact@hayanuka.com
לקבלת הגליון במייל: gilyonot@hayanuka.com
יד להועיל: בנק מזרחי טפחות | סניף 417 | מס' חשבון: 521025

ואלה יעמדו על הברכה

לעילוי נשמת
גאולה בת דינה,
דוד ורות בני חנה,
ראו דוד דרור בן רונית,
אבי אברהם בן עליזה.
לרפואת: דוד בן שרה

"צדיקים ירשו ארץ" חלק ג'

(תהלים לז, כט)

משיעור יום א', ט"ז בשבט תשפ"ו, בעיר ואם בישראל אשדוד,
במקהלות עם רב, רבנים ותלמידי חכמים חשובים

א

בכל דעה שקונה האדם בזה העולם יש פסולת הרבה, שכל הדעות נתערבו בגלות ברע ונתרחקו מדרך ההשקפה הנכונה בדרך גילוי אור האלהות באמת כראוי, והם הדעות אותם קנו הבריות בכל דבר וענין עד שנעשו להם כאמת מבוררת, ומפני שנתרחקו הדעות כל כך מדרך ההשקפה והדעה הנכונה נתרחקו מאד מאד מהשי"ת, ונפלטו מדחי אל דחי, והתגברה חשכת הגלות ונתרחק קץ הגאולה יותר ויותר, ומתוך עוצם קלקול הדעות אין אנו מבינים עוצם הריחוק שנתרחקנו מאור פני הבורא ב"ה, כי מחמת פגם הדעת שחושבים שמבינים אנו מהו האמת, איננו מבינים על מה נעשה איתנו כך, ומדוע נתארכה הגלות כך כך ונעלם מאיתנו קץ הפלאות. אבל באמת הכל הוא מפני שחפץ השי"ת שנהיה דבקים בתורה באמת ובנקיית, ובה תהיה לנו דעת נקיה לראות את טובת השי"ת וצדקותו וגדולתו כראוי באמת.

ובכדי לדבוק בתורה באמת ובנקיית כראוי צריך שיהיה האדם נכונ ומבטל את השקפת דעתו כפי שחושב וסובר הוא שהשיג לנוכח, ויהיה מוכן לקבל התורה מחדש, בדרך השקפת הדעת נקיה ומבוררת באמת. והוא מה שזכה משה רבנו לקבל התורה, שהיה זה מתוך שהיה משה בטל ונכונ תמיד כלפי השקפת דעת האמת כפי שנתברר לפניו מעת לעת יותר ויותר, וכפי שהעיד על עצמו "ונחננו מה" (שמות טז, ז), עד שהיה מבטל תמיד דעתו כלפי האמת שנתבררה לעיניו, והיה דורש ומשתדל תמיד לקבל מהשי"ת דעת חדשה בדרך התורה, ובכך זכה והמשיך את התורה בכל פרטיה ודקדוקיה.

ב

ובזה זכה שהעיד עליו יודע תעלומות "והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה" (במדבר יב, א), שבעוצם ענוותנותו היה משה בטל כלפי כל כעפרא דארעא ממש, שהיה הוא במדרגת האדמה והיו הכל כלפי כמ'על פני האדמה'. כי משה רבנו הוא בסוד האדמה ובמדרגת הרב, שהוא שורש הדעת כמו שאמר רשב"י בזהר פקודי (בדף רכא ע"א), שהוא הדעת הכולל של כל ישראל, כמובא בדברי רבנו האר"י בשער הפסוקים (פ' שמות) שמשה היה שורש הדעת מצד הקדושה ונשמות ישראל שהוציאים ממצרים והנהיגם במדבר היו ענפיו ולכן הם היו נקראים דור דעה, וכן הוא בכל דור ודור כמו שאמר רשב"י בזהר עקב (בדף רעג ע"א), והוא מפני שכל המהות של משה היא מדרגת השפלות, שהיה משה שפל עד מאד ובטל כאין תמיד ולא היה חושב ומראה מגדולתו כלל, ומתוך שלא השיגו ישראל את מהותו ומדרגת ענוותנותו לא יכולים היו להבין דרכו, וטעו וסברו להשוות דעתם לדעתו, והיה זה כאדם החפץ לפטור בברכת 'בורא פרי העץ' את פירות האדמה, שאינו יוצא בזה ידי חובה, כמו שאמרה המשנה בברכות (ו, ב) ונפסק בשולחן ערוך (באר"ח סי' רז סעיף א).

כי הם רצו להמשיך הברכה שמצד גילוי אור האלהות הנמשך מצד החיבור ודבקות בשורש העליון שבקדושה השייך לכל דבר ודבר, שזהו מצד כח המדמה שבשכל שבו ועל ידו בא האדם לדמות ענין לענין ולהשיג ולהבין דבר מתוך דבר בדרך הקדושה וזוכה בהם האדם לטובות נצחיות בכל הילוכו בעולם, והרי זה כענין פירות היוצאים מהאדמה מאחר שיוצאים ובאים הם ישר מתוך כח המדמה שבשכל שהוא כענין אֲדָמָה לעליון, ורצו הם לפטור הברכה השייכת לזה מתוך המשכת הברכה וגילוי אור האלהות על ענין דעתו ועצותיו של האדם בדרך הקדושה, שהם כענין העץ הנטוע בו בכח המדמה ויוצאים הפירות מהעץ והברכה הנמשכת בהם ועל ידם היא כענין ברכת 'בורא פרי העץ', אמנם אין יוצא האדם הברכה 'בורא פרי העץ' ידי חובת ברכת פירות האדמה, שאינו יכול לצאת בזה חובת תיקונו בעולם מצד הברכה שצריך הוא להמשיך בענין כח המדמה שבשכלו, והיה הכל מפני שלא השיגו את טובתו ומדרגתו של משה לישראל, שכל מהותו הוא כענין האדמה המצמחת לכל הטובות כולם, שזהו ענין קנין והשגת הדעת כראוי וכנכון.

ג

כי משה חפץ היה תמיד לראות כל אחד מישראל עולה ופורח ומוציא בעצמו פירות טובות בהשגת הדעת כראוי, שהוא ענין הברכה על

כל מין ומין שהוא לכתחילה, שלזה זוכה האדם מתוך שמקבל הוא השקפת דעתו מהחכם, כמו שאמר רבא במסכת ברכות (בדף לה ע"א) שהרוצה לזכות לברך על כל מין ומין כראוי תקנתו שילך אצל חכם מעיקרא וילמדנו סדר הברכות כראוי. אמנם כאשר לא הבינו ישראל ממעלת מדרגת השפלות הענוה והביטול של משה, בזה לא היו מחוברים וקשורים בשורשם שהיא מדרגת האדמה שמצד משה, ונתקלקלה השקפת דעתם שלא כדרך האמת והראוי, ומתוך כך נעלמה מהם דרך הברכה על כל מין ומין, שלא היו יודעים מענין המשכת הברכה על כל דבר וענין בעסק גילוי אור האלהות כראוי וכנכון. ולכך באו לעזות והשוו דעתו לדעתם, שהוא כענין הרוצה לפטור בברכת 'בורא פרי העץ' את ברכת פירות האדמה, וכך הלכו מדחי אל דחי עד שבאו לכדי חטא העגל.

וכאשר ראה הקב"ה כך רצה להשמידם ולהוציא הפירות כולם ממשה עצמו, כמו שאמר לו אז הקב"ה "הרף ממני ואשמידם ואעשך לגוי גדול" (דברים ט, ט), שמאחר שנעלמה מהם דרך הברכה על מין ומין כראוי מתוך שלא דבקו בדעתו של משה, ומתוך כך היו יוצאים ידי חובת המשכת הברכה רק בדרך די'עבד, שתהיה ברכת 'בורא פרי האדמה' שכנגד השגת כח המדמה ושורש הדעת שמצד משה, פוטרת את פירות העץ שכנגד קנין והשגת הדעת של ישראל, ואם כן רצה הקב"ה שיהיה כלול הכל באדמה, הוא משה רבנו כאמור, שימשך ממנו גם כל ענין גילוי אור האלהות שמצד נשמות ישראל, ובה חלילה תהיה הסתלקות לישראל. ועל כך הפציר והתפלל משה רבנו שתבטל הגזירה מישראל, כי לא חפץ היה שיהיה להם סילוק חלילה וימשך ממנו לבדו כל גילוי אור האלהות הראוי לנשמות ישראל, אלא היה רצונו חזק שיצא ויתגלה יופיו והדרו של כל אחד מישראל, ויראו את השבח שיש בכל מין ומין לבדו, שהוא ענין ברכת 'בורא פרי העץ' על פירות העץ, שמצד קנין והשגת הדעת הראוי לכל אחד ואחד מישראל.

ולכן גם לא נכנס משה רבנו לארץ ישראל, כי אם היה נכנס לארץ ונכלל באדמתה של ארץ ישראל, היה פוטר בזה כביכול את עבודת כל ישראל במצוות הארץ, שהוא ענין מה שפוטרת ברכת 'בורא פרי האדמה' שמצד כח המדמה ושורש הדעת שבבחינתו, את ברכת פירות העץ שמצד קנין והשגת הדעת הראוי לכל אחד מישראל, ולכך היה משה רבנו עומד ומתפלל רק על זה, שישארו נשמות ישראל בעולם ויוציאו הפירות בעיתם וזמנם, כל אחד כפי מדרגתו. ולכן כל עבודתנו בכל הדורות הוא לתקן ענין זה של האמונת חכמים, שנהיה דבקים וקשורים תמיד במקור קבלת התורה כפי הנמסר לחכמים מדור לדור, ונזכה להבין את גודל מדרגת הענוה של משה רבנו שהיה משפיל ומכניע ומבטל עצמו תחת כל אחד מישראל, וכענין הכתוב 'והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה', עד שהיה יכול כל אדם לטעות ולסבור שדעתו ודעת משה שווים הם, והכל מפני שהיה רוצה משה לבוא לביטול המוחלט כאין לגמרי, שיהיו ישראל כלפיו כמ'על פני האדמה', שהם כל העצים הנותנים פירותיהם מעל פני האדמה.

ד

ושורש וסיבת הגאות שנתגאו ישראל בדעתם ונרחקו מלדבוק בדעתו של משה היה מפני שנתערבה בהם השקפת דעת הגאות שהכניסו בהם הערב רב. שהרי כאשר יצאו ישראל ממצרים, יצאו עימם רבים מאד מהערב רב, ונחלקו בזה רבי ישמעאל ורבי עקיבא ורבי נתן במכילתא (בפ' בא, מס' דפסחא ד',) שרבי ישמעאל היו הם מאה ועשרים ריבוא מבני הערב רב, שזהו מיליון ומאתים אלף, ולרבי עקיבא היו הם מאתים וארבעים ריבוא, שזהו שני מיליון וארבע מאות, ולרבי נתן היו הם שלש מאות ושישים ריבוא, שזהו שלש מיליון ושש מאות אלף, ובמכילתא דרשב"י (שמות יב, לח) אמרו שהיו הם פי שלושה מישראל, ועולה החשבון מאה ושמונים ריבוא, שזהו מיליון ושמונה מאות אלף. והוא מבהיל הרעיון כיצד השתרבו ויצאו איתם ממצרים רבים כל כך מבני הערב רב, אמנם אפשר שזהו מצד נשמותיהם של הערב רב ודעותיהם שנתערבו ונשתרבו בתוך ישראל, והיה זה שורש וסיבת הגאות שנכנסה לישראל בהשקפת דעתם והרחיקה אותם מלדבוק בדעתו של משה.

וכן הוא לדורות, שכל קלקול ופגם שבדעתם של ישראל הוא מצד דעת הערב רב המשתרבת בדעת ישראל, שיש שהאדם הוא צאצא לנשמות

ערב רב הללו שיצאו ממצרים, ויש שנכנס באדם רוח שטות מצד דעת והשקפת נשמות הערב רב, ורוח שטות זו מכניסה בו עזות וחוצפה וכפיות טובה כנגד שורש הטובה הנשפעת לו מהחכמים שבכל דור. שהרי אין מדות אלו שייכים לזרע ישראל עם קודש, כמו שאמרו במסכת יבמות (בדף עט ע"א) ששלושה סימנים הם לאומה זו, שבישנים רחמנים וגומלי חסדים הם, ומי שיש בו עזות וחוצפה וכפיות טובה כל כך, הוא מפני שנכנסה בו דעת רוח שטות מצד אלו הדעות והנשמות של הערב רב, ורוח זו היא שמביאה אותו לטעות ולסבור שהשקפת דעתו היא האמת, וכאילו הוא היוזע את הדרך הנכונה והראויה, עד שקם ברוח שטותו לעורר על החכמים מחלוקת ומריבה. ומכך מתעוררים כל הצרות והפורעניות הבאות בעולם, כמו שאמר רבי יוסי בן אלישע במסכת שבת (בדף קלט ע"א) שאם ראית דור שצרות רבות באות כליו, צא ובדוק בדייני ישראל, שהם אותם דעות החושבות שאיתם האמת ויש בהם עזות וחוצפה. והוא מה שאמרו במסכת ביצה (בדף לב ע"ב) על שבתאי בר מרינוס שנזדמן לבבל וביקש מהם שיזונו אותו, ולא חסו עליו ולא זנו אותו, וכשראה כך הוא אמר עליהם שמהערב רב הם, שהרי בישראל נאמר (דברים יג, יח) "ונתן לך רחמים ורחמך והרבך כאשר נשבע לאבותיך", שכל המרחם על הבריות בידוע שהוא מזרעו של אברהם אבינו, וכל מי שאינו מרחם על הבריות בידוע שאינו מזרעו של אברהם אבינו.

וצריכים אנו להזהר ולהשמר מאד מדעות אלו של הערב רב. שיש שנכנסת לאדם שיש לו איזו מלכות ומעמד כביכול רוח שטות הנמשכת מאותם הדעות והנשמות של הערב רב, ומתוך כך חושב וסובר הוא שהוא היוזע הדרך הראוי, והוא הפוסק, וכך הולך הוא ומשליט דעתו על אחרים בעזותו וחוצפתו, ובני אדם אלו רחוקים הם מאד מהדעת האמיתית, שהם אינם מחוברים וקשורים בשורש הטובה הנשפעת להם, ואינם מכירים טובה למי שמשפיע להם הטובה הנצחית, ובזה רחוקים מאד מעסק התורה לשמה, ואין נמשכת בהם הברכה, ולא נגלה על ידם אור האלהות, ובהם ועל ידם באים לעולם כל הצרות והפורעניות. ולכן ככל שירחק ויזהר האדם מאותם הדעות, כך יהיה יכול להתחבר ולהתקשר יותר ויותר במידה זו של בהכרת הטוב, ובמידת ההכנעה והביטול והשפלות של משה רבנו, ולזכות למידת הביישנות והרחמנות וגמילות החסד של זרע ישראל עם קודש, ויזכה לתורה לשמה ולחדש בתורה חידושים אמיתיים ונפלאים יותר ויותר, שהם פרי גמור ללא פסול כלל, ותביא אותו תורתו לדבקות אמיתית בהשי"ת.

ה

וכאשר דבק האדם בדרכו של משה רבנו שהיא דרך של ביישנות ורחמנות והכרת הטוב והודיה יבוא לידי תשובה וכפרה ומחילה וחיפוש והתקרבות אמיתית להשי"ת, וזאת רצה משה רבנו לחקוק בישראל, שלא יטעו בנבכי דרכי הערב רב, וילכו לבטח בדרך האמיתית ויבואו ויזכו לשורש הטהרה, ויתקנו לחטא אדם הראשון בשורשו, והיו יכולים להכיר בטובתו של הבורא ב"ה ולבוא לשלימות מידת הכרת הטוב. וכך היה כל חפצו של משה להביא ולקרב את ישראל יותר ויותר ולהמשיך עליהם קדושות עליונות ונוראות, דרגה אחר דרגה, מארץ ישראל, ומירושלים, ומבית המקדש, ומקודש הקודשים, ומארון ה', ומלוחות הברית, ומכל אותיות התורה והקדושות ששרו בזמן שבית המקדש קיים.

ואמנם גם בכל דור ודור עד היום לא עזבה אותנו אותה הקדושה שטרח משה רבנו להמשיכה לישראל, כי השכינה הקדושה הולכת איתנו בכל מקום ומקום בהם נדחנו בגלותינו, וכמו שביקש משה (שמות לד, ט) "לך נא ה' בקרבנו", שעל אף שרחוקים אנו מאד מה' יתברך, אחר שעלתה השכינה ואינה במקומה כראוי, עם כל זאת ממשיכים הצדיקים את אור קדושתה בכל דור ודור. שהרי אמר רבי יוסי בזהר ויקרא (בדף כ ע"ב) שבאותו יום שחרב בית המקדש וגלו ישראל, נתנו שוביהם רחיים על צואריהם וידיהם קשורות ומהודקות לאחור, והיתה השכינה הקדושה הולכת אחריהם,

וכאשר ראתה את מקדשה חרב ודם חסידים שפוך בתוכו, וההיכל והבית הקדוש נשרפים באש, הרימה קולה בבכי מר ונזדעזעו העליונים והתחתונים, ורצה הקב"ה להחזיר העולם לתוהו ובוהו, היינו שרצה להחריב העולם מפני זעקת השכינה, ורצה לעורר בזה את ישראל ולעוררם שיתבוננו בעצמם בעבור מה ירדנו כאן לעולם, ולאיזה תכלית נמשכו נשמותינו לעולם, אם לא לשם כך שנהפוך כל אבן בכדי לבנות ולקיים את בית המקדש ולהביא לכדי גאולה שלמה. שהרי כאשר חרב בית המקדש נפל העולם כולו מטה מטה ואין כל רפואה לעולם, כמו שאמר רבי יצחק בזהר תזריע (בדף נא ע"ב) מיומא דאתחרב בי מקדשא לא אשתכח אסוותא בעלמא (-מיום שנחרב בית המקדש אין נמצא רפואה בעולם), ואי אפשר להטהר מטומאת הצרעת, ומפני זה גם חולי הגוף נעשה מסוכן וצריך לעשות מסירות גדול כדי להזהר מכל חולי, כי מיום שנחרב בית המקדש שהוא שורש הרפואות כולם, קשה להירפא.

ושורש החולאים היא הרוח שטות והדעת הטמאה של הערב רב, שעיקר כח השפעתם הוא מתוך שמנגדים לתלמידי חכמים, ועל השראת נשמת משה רבנו שבכל דור ודור, ועל כך אמר רב יהודה בשם רב במסכת שבת (בדף קט ע"ב) שכל המבזה תלמידי חכמים אין לו רפואה למכתו, כי על ידו נתקיים וממשיך ענין חורבן בית המקדש שהוא שורש וסיבת חסרון הרפואות בעולם. וראשית התיקון לזה הוא שנתבונן ונבחין בהבדל שבין רוח השטות של הערב רב ודעתם הטמאה לבין המשכת דעתו הקדושה של משה רבנו, שכל תורת הצדיקים הקדושים ודעתם היא להאיר את נשמות ישראל, ולידע שיש כל כך הרבה נשמות שהם נפולות ונמצאות בדמעת העשוקים, והם למטה למטה, ונשמות אלו מיואשים הם ושוברים ברוחם מאד, ויש לנו להשיב לבבם ולחזקם, ולתת בכל אחד מישראל כח ותקוה, והשקפת דעתם של הצדיקים הקדושים להמשיך את דעתו של משה לכל ישראל, שהיא להציל ולהרחיק כל אחד מישראל מהיאוש והחידלון, מפני שכאשר אדם מתייאש וחושב שאין לו תקוה ותקנה חלילה, זהו הריחוק הגדול מאד מה' יתברך, שבזה הוא כאומר כביכול שברכת 'בורא פרי העץ' תפטור את ברכת פירות האדמה, וכאילו משהו הוא דעתו לדעת הצדיקים שהם ענין ומדרגת האדמה, וזהו פגם בשורש התורה וכמוציא לעז על משה ועל כל הצדיקים שנתנו לנו תקנה ותקוה לאחרית טובה ושלמה, וחובר הוא חלילה להשקפת דעת הערב רב, שסובר הוא כביכול כדעתם הטמאה שמאחר והוא בכלל נשמת העשוקים ונטלו יצר הרע בחלקו, אם כן אין לו תקוה ותקנה, וזוהי טומאה נוראה מאד שאין לה רפואה.

אמנם בכדי שילך האדם לבטח בדרכו של משה וכל הצדיקים הקדושים שבכל הדורות, שיכיר וידע מענין התקוה הגדולה שיש לכל אחד ואחד, לזה צריך הוא להשפיל גאוןו שהיא כעץ, ולהטות אזנו לדעת משה שהיא בסוד האדמה, וכענין 'צדיקים ירשו ארץ', ובזה יהיה גם הוא יכול לחזור לשורשו, שהוא האדמה, ולצמוח ולהאיר מחדש. כי בכל אחד מישראל נטועה מידת הענוה שבסוד האדמה, וכענין הכתוב (ישעיה ס, כא) "ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ", אמנם לזה צריך האדם להתבונן ולחשוב מענינו של משה, שהוא שורש העניויות שיש בכל אחד מישראל, וכך יבוא לידע מכה התקוה הנטועה בקרבו, שזהו הכח הטמון בסוד האדמה והעניויות שבכל אחד ואחד, וזהו השכל המעודד האדם שבדאי אפשר ואפשר לצאת מכל מצב קשה ומכל חשכה שבעולם.

וזוהי דרך התורה לאמיתתה, שיש בה כח ליתן לאדם התבוננות חזקה לראות העולם באמת, מהו התיקון ומהי התכלית, ואיך שעבודת כל הנבראים היא לתקן לחטא אדם הראשון, ומהי דרך התשובה שעל ידה נתקן קומת אדם הראשון וכל האילן העליון, שזהו עסק כל הצדיקים והקדושים שעסקו ופעלו מיום בראו אלהים ארץ ושמים, ועל זה צריכה להיות מגמת ותכלית כל תפילות ישראל עד שתהיה לנו רפואה שלמה ותמשך עלינו טהרה עליונה ונזכה לראות בבנין המקדש שהוא שורש הרפואות כולם.

המשך בשבוע הבא אם ירצה ה'

מחיית עמלק

הספיקות נמשכות מקליפת עמלק, ועל ידי האמונת חכמים משברים את הספיקות ומוחים את זרעו של עמלק.
ב. רבנו הזכיר את המנהג המובא באורחות חיים (הלכות פורים אות מא) שנוהגים לכתוב את שמו של עמלק על חפץ או נייר ולאבד חפץ זה, ומקיימים בזה מצוות 'מחה תמחה את זכר עמלק'.

עם סגולה

סגולות ועצות ייחודיות שנלקטו מתוך שיעורי רבנו שליט"א
א. רבנו הזכיר שרק על ידי אמונת הצדיקים אפשר לגבור על הספקות הנמשכים מקליפת עמלק, וזה מה שנרמז במשנה באבות (טו, א) עשה לך רב והסתלק מן הספק, ש'ספק' עולה כמנין 'עמלק', לרמז שכל

תפלה לשלמה

מתוך הספר "תפלה לשלמה" לרבנו שליט"א

פניני דרך

יסודות ואבני דרך מתורת מו"ר שליט"א

בתקופה זמנית של שיפוץ בבית הכנסת עברו הקהל להתפלל בשבת במתנ"ס ציבורי, שבמשך השבוע משמש לצרכי חול, האם אומרים שם ברכת מעין שבע?

לומר קודם פורים

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיחֶיךָ לְךָ יִתְבָּרַךְ נַחַת רוּחַ, וְתִמְלֹךְ אֶתְּךָ יִתְבָּרַךְ לְבַדְּךָ, וְתִגְאָלְנוּ גְאֻלָּה שְׁלֵמָה, וְתִצְלַלְנוּ מִכָּל מַרְעֵין בִּישׁוּן, וְתִזְכֶּה אוֹתָנוּ כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ לַעֲשׂוֹת לְפָנֶיךָ יִתְבָּרַךְ נַחַת רוּחַ, וְתַחּוּל עֲלֵינוּ קִדְשַׁת מְרָדְכִי וְאַסְתֵּר וְקִדְשַׁת יְמֵי הַפּוּרִים, שְׁמִשְׁנַכְנֵס אֶדְר מְרַבֵּין בְּשִׁמְחָה, וְתִבְטֵל כָּל גְּזֵרוֹת קְשׁוֹת וְרַעוֹת מֵעַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, וְתִמְשִׁיךְ עֲלֵינוּ רַחֲמִים מְאֻצֵּר מִתְּנַת חַנּוּם, וְתִשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל מְקוֹם שְׁהֵם, וְתִשְׁמֹר וְתִצְלֵל אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲהוּבֶיךָ לְמַעַן שֵׁם תְּהִלָּתְךָ, בְּזָכוֹת כָּל הַצְּדִיקִים, וּבְזָכוֹת מְרָדְכִי וְאַסְתֵּר. וְתִמְשִׁיךְ הַצְּלָחָה לְכָל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּעֶסֶק הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה, וְיִזְכּוּ כָּל אֶחָד לְחֻכְמָה שְׁכָל וְלֵב בְּלִמּוּד וְהַבְּנַת הַתּוֹרָה, וְלִהְיֵת לְפָנֶיךָ כְּרְאוּי, וְלַעֲשׂוֹת לְךָ יִתְבָּרַךְ נַחַת רוּחַ, וְתִגְאָל אוֹתָנוּ גְאֻלָּה שְׁלֵמָה בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

סיפור לשלחן שבת

סיפר פעם רבנו הגאון הינוקא שליט"א מעשה נורא המלמדנו על גודל מעלת וחשיבות שעת קריאת מגילת אסתר בפורים. שרבנו האמרי יוסף מספינקא זיע"א בהיותו אברך, ישב פעם אחרי סיום עריכת הסדר בליל יום טוב שני של של גלויות וקרא את מגילת אסתר, שהרי ביום זה, יום ט"ז בניסן, נתלה המן על העץ (אסתר י"ח), וכאשר סיים לקרוא המגילה נגלתה אליו נשמה מעולם העליון וסיפרה לו שישנם נשמות בשמים שאף לאחר שנדונו וקבלו את שלהם עדיין אין להם רשות ליכנס לגן עדן עד שתעמוד בעדן זכות מיוחדת, אמנם בשעת קריאת המגילה בפורים פותחים פתח בשער גן עדן ויכול כל אחד להיכנס דרך אותו פתח, אלא שקריאת המגילה אורכת כשעה או שתיים, ונשמה שהספיקה להיכנס קנתה מקומה, ומי שנשארה בחוץ נאלצת היא לחכות עד שעת הקריאה של שנה הבאה, ולכך חדשים רבים לפני פורים עומדות אלפים ורבבות נשמות על יד השער ומצפות לפתיחת הפתח, שמה יזכו השנה להיכנס, והנה סיפרה אותה נשמה, שהיא המתינה שם כבר כמה וכמה שנים להיכנס, ומפני הדחוק הרב לא הצליחה, וגם בשנה האחרונה סגרו את השער באותה שעה כשהגיע תורה להיכנס, ולכן התיישבה בדעתה שלא תזוז ממקומה עד שיקראו את המגילה בשנה הבאה, וכך כאשר היא עומדת שם שמעה לפתע בליל פסח שקוראים המגילה, ומיד היא דפקה על שערי גן עדן שיניחה להיכנס, וטען לפניו שומר הפתח שאין זה זמן קריאת המגילה, אבל הנשמה טענה שמפני שקוראים כעת המגילה צריך לתת לה להיכנס, ויצא אחד מבית דין של מעלה ואמר, שאמנם האמת כדברי השומר, אלא שאם אותו אברך הקורא כעת המגילה יפסוק שרשאית היא להיכנס, יורשה לה להיכנס. ואכן פסק רבנו האמרי יוסף כדברי אותה נשמה, והכניסוה לגן עדן.

הרשי!

על גילוי כסף ועמידו שיש
יציא לאור
מתוך סדרת המועדים

ספר כרם שלמה פורים

משיעוריו של הגאון הינוקא
רבי שלמה יהודה בארי שליט"א

הפצה: קולמוס - ניתן להשיג בחנויות המובחרות
ובבית מדרשו של הגאון הינוקא, רדוב דול השריץ 6 דאשון לציון
ובהוצאה טלפונית למספר
03.3765.444 שלוחה 8